

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган

2001 йил 19 сентябрь, чоршанба

№74 (11.359)

Эркин нархда сотилади

ЎЗБЕКИСТОН ЕР РЕСУРСЛАРИ АТЛАСИ ТАҚДИМОТИ

Ўзбекистон Республикаси Ер ресурслари давлат қўмитасида мамлакатимиздаги ер ресурслари атласининг тақдими бўлиб ўтди. Унда алоқадор вазирлик, қўмита, уюшма, корхона ва ташкилотлар раҳбарлари, муносаббислар, шунингдек, олий ўқув юртлири ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Маросимни Ўзбекистон Республикаси Ер ресурслари давлат қўмитаси раиси Э.Қурбонов очди.

Тадбирда сўзга чиққан Ўзбекистон Республикаси Фан ва техника давлат қўмитаси раиси П.Ҳабибуллаев, Олий Мажлис Аграр, сув ҳўжалиги масалалари ва озиқ-овқат қўмитаси раиси И.Қаландаров ва бошқалар муносабатлари билан Президент Ислам Каримов раҳномалигида юртимиз табиий бойликлари асраб-авайлаш, қўлайтириш ва улардан оқилона фойдаланиш, ер-сув заҳираларини муҳофаза қилиш, тупроқ унумдорлигини ошириш, экологик мувозанатни сақлаш борасида кенг миқёсда ишлар амалга оширишга таъкид қилди.

Жумладан, Ер кодекси ҳамда «Давлат ер кадастри тўғрисида»ги қонун қабул қилинди, ер ресурсларини бошқариш тизимини таъминлашнинг ҳамда бу борада ягона давлат сиёсатини юритиш мақсадида Ер ресурслари давлат қўмитаси ташкил этилди. Ер фондидан фойдаланишни яхшилаш, тупроқ унумдорлигини ошириш бўйича миллий дастур ишлаб чиқилди. Айни чоғда ширкат, фермер, деҳқон ҳўжаликлари рўйхатга олиш, ер кадастри ҳўжатлари билан таъминлаш, соҳада илгор технологияларни янада кенг қўллаш борасида муҳим тадбирлар амалга оширилмоқда.

Муносабатимизнинг ўн йиллигига бағишлаб нашр этилган Ўзбекистон ер ресурслари атласи шу соҳада амалга оширилган ишларни изчил давом эттиришда ўзига хос қўлланма бўлиб хизмат қилади.

(ЎЗА).

- Бу йилги куз ҳавоси беқарор келяпти. Демак, ёгин-сочинсиз кунларнинг ҳар дақиқаси ганимат. Бутун чоралар билан терим суръатини оширмоқ зарур.
- Бор имкониятлар ишга солинаётган ўртачирчиқ, Юқоричирчиқ ва Янгийўл туманларида кунига йиллик режанинг беш фоизидан ошириб пахта тайёрлашга эришилмоқда. Чиноз, Пскент, Бўка туманларида ҳам терим суръати бўшаштирилмапти.
- Вилоят бўйича ҳар кун далада иложи борица кўпроқ терим машиналарини чиқариш чоралари кўрилмоқда. Хусусан, ўтган кунги теримда иштирок этган 120 дан зиёд машина ёрдамида жами 2325 тонна ҳосил йиғиштириб олинди. Шу кунги вилоят бўйича 12430 тонна пахта тайёрлашга эришилди.
- Қўйичирчиқ, Оққўрғон, Бекобод туманларида ҳам мавжуд барча куч ва имкониятларни йиғим-терим ишларига тўла сафарбар этишга эришилса, вилоятда терим суръати янада ошган бўлур эди.

ТАШВИҚОТ ГУРУҲИ ТАШКИЛ ЭТИЛДИ

Ҳосилни териб топшириш даврида ҳашарчи, теримчиларга маданий-маърифий хизмат кўрсатувчи вилоят тарғибот ва ташвиқот гуруҳи ташкил этилди.

Теримга жалб этилган ҳашарчилар ётоқхоналарида тиббий ёрдам пунктлари ташкил этиш, даволаш ва профилактик ишларни қўлайтириш белгиланди. Мавсум давомида қўшиқ байрами голиблари, истеъдодли

санъаткорлар иштирокида дам олиш оқшомлари, суҳбат ва учрашувлар уюштирилиб, кўча кутубхоналар ташкил этилади.

Ташвиқот ва тарғибот гуруҳининг маданий-маърифий хизмат кўрсатиш жадвали тасдиқланди. Унга кўра «Зарафшон», «Баҳор», «Лазги», «Етти гўзал» ва «Тановар» дасталари туманларда бўлиб, ҳашарчи ишларни қўлайтириш чилик маҳоратларини намойиш этадилар.

Ўз мухбиримиз.

«МИНГЧИНОР»НИНГ ЎТТИЗ ТОННАСИ

Чиноз туманидаги «Мингчинор» ҳўжалик ҳисобидаги савдо корхонаси ишчи-хизматчилари айни кунларда йиғим-теримда фаол қатнашмоқдалар. Ҳашарчиларнинг уйган хирмони ҳозиргача 23 тоннадан ошиб кетди.

— Биз яна камиде етти тонна пахта териб топширамыз, — дейди корхона раҳбари Абдурахмон Акромов.

Вилоятда пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 2001 йил 18 сентябргача бўлган

МАЎЛУМОТ

(Биринчи устун — туманлар, иккинчи устун — бир кунда, учинчи устун — мавсум бошидан буён (фоиз ҳисобида))

Чиноз	4,90	48,63
Янгийўл	5,14	43,00
Бўка	4,61	41,97
Ўртачирчиқ	5,34	41,79
Покент	4,88	37,78
Юқоричирчиқ	5,14	37,53
Оққўрғон	3,97	34,22
Бекобод	3,99	30,55
Қўйичирчиқ	3,75	28,49
Вилоят бўйича	4,52	37,25

Мавсум лавҳалари

табрий ойнинг бошидаёқ машина терими ҳисобида режаларни бажариб қўйдилар, айни кунларда улар ҳосилдорлики 36-38 центнерга етказиш ҳаракатида қўрибдилар.

Раиснинг ҳисобида қараганда, 1 минг 420 тонналик режани сентябрь ойидаёқ бажариш имкони бор: далада мингдан ортиқ одам ишлаяпти. Уларнинг ёрдамида 3,5-4 фоиз пахта тайёрланади. Битта «Кейс» машинаси билан кунига 15 тоннадан, яъни 1-1,5 фоиздан пахта терилади. Бу дегани ҳаммаси бўлиб кунлик кўрсаткич беш фоизга етади.

Ҳар бир теримчи хирмонга топширган бир килограмм пахта учун 22 сўмдан ҳақ олаяпти. Олди теримчилар бир кунда камиде 100 килограмм пахта терди. Демак, у мавсумда 25-30 минг сўм пул ишлаши мумкин. «Кейс» машинаси ҳайдовчиси оладиган ҳақ ҳам мўмай бўлади. Бу катта имконият, албатта.

Бундай имконият ҳар бир ҳўжаликда бор. Ундан оқилона фойдаланилаётгани учун ҳўжаликларнинг, демакки туманнинг умумий хирмони тобора буй кўрсатиб, қад рост-лаяпти. Бўкаликлар бу йил ҳам салкам 40 минг тонналик хирмон учун курашда бўш келмаяптилар, маррасари кун сайин яқинлашмоқдалар.

Натижа яхши бўляпти. Баҳром Шукров, Қўлдош Қороев, Турсун Ражабов сингари оилавий пудратчилар сен-

«КЕЙС»ЛАР БАРАКАСИ

ПСКЕНТ — пахта йиғим-теримида ўзига хос стратегияга эга бўлган туман. Туманда бу йил ҳам машина теримига зўр берилмоқда. Айни кунларда 22та «Кейс» машинаси юксак унум билан ишлатилмоқда.

Тумандаги Аҳмад Дўстбеков номли ширкат ҳўжалигида машина терими, айниқса, оқилона ташкил этилган. Кунига олти «Кейс»нинг ҳар бири бункеридан ўртача 20 тоннадан ошириб пахта тўкмоқда. Қабул пунктларига эса 250 тоннадан зиёд сифатли хом ашё топширилмоқда. Бу йиллик режанинг 6 фоизига тенгдир. Бундан ташқари 2000 дан зиёд киши қўл теримида фаол қатнашмоқда. Уларнинг кунлик ўртача иш унумлари 70 килограммдан паст бўлмапти.

СУРАТЛАРДА: (пастда) ҳўжалик бошқаруви раиси Ҳазратқул Нуров ошлавий пудратчи Гулибой Маматов даладаги ҳосил сифатини кўздан кечирмоқда; теримга қанот бағишланган «Кейс».

Александр МАЛЬЦЕВ олган суратлар.

БЎКА БУ ЙИЛ ҲАМ БЎШ КЕЛМАЯПТИ

Йиғим-теримни ташкил этишда ҳар бир туманининг ўзига хос услуби бўлади. Бўкаликлар услубининг моҳияти тадбирни амалга оширишдаги аниқлик, ижро масъулиятининг гўятда қўлчилиги билан белгиланади. Ҳокимнинг биринчи ўринбосари Абдулла Қодиров билан суҳбатлашганимизда бунга яна бир бор амин бўлдик.

— Биринчи беш кунлик якуни, — деди у, — йиғим-теримни жаддалаштириш йўл-йўригини аниқлаб олишда биз учун асос бўлди. Иккинчи ўн кунлик эса ҳал қилувчи аҳамият касб этмоқда. Ҳар кунги ўрта ҳисобда йиллик режанинг 4,5-5 фоизи миқдорда пахта тайёрлашимиз шарт ва бу мақсадга эришамиз.

— Бунга асос борми? — Ҳисоб-китоб қилиб чиққанымиз учун айтаямканда, — деди суҳбатдошимиз. — Дастлабки кунларда қўл теримида қатнашаётганлар 20-25 минг бўлса, эндиликда 30 мингга чиқяпти. Уларнинг ёрдамида режанинг кам деганда 2,5-3 фоизи миқдорда пахта териб олинади. Машиналар тўла қувват билан ишлай бошлагач эса, мўлжалдаги суръатга эришамиз.

— Қайси ҳўжаликка бо-

ришни маслаҳат берасиз? — Ҳозир ҳаммасида ҳам терим яхши кетаяпти, — деб жавоб берди Қодиров.

Шундан сўнг биз далага йўл олдик. Пахталар чаман-чаман бўлиб очилганлигини кўрдик. Теримчилар астойдил меҳнат қилишяпти. Дастлаб «Ачамайли» ҳўжалигида бўлганимизда, ишнинг ташкил этилиши-ю, эришилаётган натижалардан мамнун бўлдик. Сўнгра «Қашқадарё»га йўл олдик.

Раис Норбой Норматовни йўлда учратдик. — Жанжалли масалани ҳал қилиб келаямкан, — деди у кўлиб.

Нима экан, деб қизикдик. — Пахтачиликда ҳам пудрат услубининг жорий этилиши деҳқоннинг ишга бўлган муносабатини тубдан ўзгартирди, — деди раис. — Пахталар очилгач, у «ҳаммасини ўзим териб оламан» деб, бошқалар-

ни далага йўлатмаяпти. Қўшни пудратчи пахтаси яхши очилмаган экан, шеригининг даласидан термоқчи бўлганида, ер эгаси «йўқ, термайсан» деб туриб олибди. Уларни келиштириб қўйдим.

Касби ҳисобчи бўлган, ёши 60дан ошган бу одам 1995 йилдан бошлаб шу ҳўжаликка раҳбарлик қилади. Аслини олганда, пудрат услубида иш юритишни у киши 1996 йилдаёқ бошлаган десак, янгилик-маймиз. Пахтакорларга ерларни ҳеч тортинмай бўлиб берган ва улар билан шартнома асосида иш юритиб, пахта етиштиришда йил сайин яхши натижага эриша бошлаган.

2001 йилда эса галлачиликда 89та, пахтачиликда эса 134та оилавий пудратчилар фаолият кўрсата бошладилар. Ҳар бир пудратчи уларнинг оиладаги жон бошига қараб, 1 гектардан то 10 гектаргача ер бўлиб берилди. Ердан 10 йил муддатгача фойдаланишлари акт билан тасдиқланди. Лекин, шартнома ҳар йили янгиланади. Алмашлаб экиш шунчак тоқозо этади-да. Раҳбарликнинг бригада услуби тугатилди-ю бош пудратчилар фаолият кўрсата бошладилар. Эндиликда деҳқон-пудратчи дарди-ҳасрати бўлса, бош

пудратчига айтиди. У ҳўжалик билан деҳқонлар ўртасида воситачилик қилади. Муаммоли масалаларнинг зудлик билан ҳал қилинишига кўмаклашади.

Шу тариқа янги услубнинг афзаллиги залворли рақамларда, фоизларда мана-ман деб кўрина бошлади. Олди пудратчилар гектаридан 55-60 центнердан галла топширдилар. Келишилганидек айримлари 3-4 тонна, айримлари ҳатто 5-6 тоннага етказиб, омондорлига дон тўқидилар. 587 гектар пахта майдонида «Тошкент -6» навидан мўл ҳосил етиштирилди. Пудрат услуби дастлабки кунларда нок, йиғим-теримни уюшқоқлик билан ташкил этилиши учун омил бўлмоқда.

— Энг муҳими, — дейди раис. — Далада ишнинг қандай бўлаётганлигини назорат қилишга ҳожат қолмади, ҳисоб. Энг катта ва қаттиққўл назоратчи-ҳакам — пудратчининг ўзи. «Терсанг, тоза тер, бир чигит ҳам ерда қолмасин, ҳосилнинг баракаси учад»,

«Раис бува, пахтаи ўз қучмиз билан териб оламиз, ҳашарчи бермасангиз ҳам майли», деган гапларни эшитамиз. Бу талаб, истакни тушуна бўлади. Ахир пудратчи ерни экишга тайёрлаш, экиш, парвариш билан боғлиқ жараёнларда озмунча тер тўқидими? Шунинг учун ҳам у ҳосилни ўзим терсам, ҳаққини ўзим олсам дейди.

Лекин, танганинг орқа томони ҳам бор. Бирданига ҳаво айнаиб, ёгингарчилик бўлиб қолса, лўппи-лўппи бўлиб очилиб турган пахталар ерга тўкилади, тупроққа қоришади, нави бузилади. Бундан пахта толасига эҳтиёжмандлар ҳам, сирасини айтадиган бўлсак, пудратчининг ўзи ҳам катта зарар кўради. «Анчиқ устид» деҳқон бу ҳақиқатни яхши англаб етмаяпти, биз эса, буни уларга тушунтиришимиз шарт ва шундай қиялғимиз ҳам.

Натижа яхши бўляпти. Баҳром Шукров, Қўлдош Қороев, Турсун Ражабов сингари оилавий пудратчилар сен-

Носир РИХСИЕВ, «Тошкент ҳақиқати» махсус мухбири.

ШУ СОҢГА ЎН ТҮРТ ИШ КУНИДА

Чиноздан яна бир хушxabар олинди. Тумандаги Собир Раҳимов номли ширкат ҳўжалиги деҳқонлари 472 гектар майдондан 1205 тонна пахта топшириб, маррага етдилар. Режа ўн тўрт иш кунинда бажарилди. Бунда Фотима Васиева, Хури Гафурова, Гули Дўсматова сингари кўпмингкилограммчиларнинг ҳиссаси катта бўлди.

Ҳўжалик деҳқонлари яна 200 тонна пахта топшириб, ҳосилдорликини 35 центнерга етказишга аҳд қилдилар.

ВИЛОЯТ ҲАЁТИ

«ВАТАН ТАҚДИРИ — МЕНИНГ ТАҚДИРИМ»

«Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Чирчиқ шаҳар бўлими ташаббуси билан 21-ўрта мактабда уюштирилган учрашув шундай номланди.

Шаҳардаги вояга етмаганлар билан ишлаш ҳамда халқ таълими бўлимлари ва «Адолат» маҳалласи бўлими билан ҳамкорликда ташкил этилган маъруза мазкур тадбирда Президентимизнинг иккинчи қақариқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ол-

тинчи сессиясидаги маърузасидан келиб чиқадиган вазифалар ҳамда «Ўзбекистон Республикаси мустақиллиги эълон қилинганлигининг 10 йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида»ги Фармон ижроси мавзулари муҳокама қилинди.

Ўз мухбиримиз.

ЯНГИ ХИЗМАТ УЙИ

Қибрай шаҳрида истиқомат қилувчи тадбиркор Рустам Ҳакимов ўз шахсий маблағи ҳисобига қўшқаватли муҳташам Маиший хизмат кўрсатиш уйини қуриб, фойдаланишга топширди.

Бу ерда аёллар ва эркаклар сартарошхонаси, биллиардхона, этиқдўзлик, тикувчилик устакхоналари жойлашган. Қибрай-

ликлар ўзлари учун яратилган бундай қўлай имкониятлардан мамнун бўлишмоқда.

Ш. ҚУЛИБОЕВ.

РАССОМЛАР ИЖОД УЙИ

Ўзбекистон Бадиий академиясининг пойтахт вилоятининг хушманзара худудларидан бири - Оқтошдаги ижод уйи фойдаланишга топширилди.

Бу ерда Ватанимиз мустақиллигининг ўн йиллигига бағишлаб зорлорю мевалари фарқ дастлабки тадбир - республика рассомларининг биринчи симпозиуми иш бошлади. Тадбир якунида эса ана шу асарлар кўргазмаси давомида Оқтошнинг

гўзал манзараси - пурвиқор тоғлар, кўм-кўк арчазорларию мевалари фарқ дастлабки тадбир - республика рассомларининг биринчи симпозиуми иш бошлади. Тадбир якунида эса ана шу асарлар кўргазмаси ташкил этилади.

(ЎЗА).

«ЮЛДУЗЧА» — ГОЛИБ

Ўтган пайшанбада Чиноз туманида ўтказилган маданий тадбир «Оналар ва болалар йилига бағишланди».

Вилоят халқ таълими бошқармаси ташаббуси билан уюштирилган «Қўғирчоқ театри» кўрик-танловига болалар боғчаларининг тарбиячилари ижросидаги спектакллар намоиш этилди.

Янгийўл шаҳридаги «Юлдузча» болалар богчасининг спектакли юқори

баҳоланиб, «Қўғирчоқ театри» республика кўрик-танловига тақдим этилди.

Оҳангарон шаҳридаги 6-болалар богчаси - иккинчи, Қибрай туманидаги 8-болалар богчаси эса учинчи ўринларни эгаллади.

Ақбар АЛИЕВ.

ЧИҚИНДИДАН МАҲСУЛОТ

«Бекобод цемент комбинати» ҳиссадорлик жамиятида ишлаб чиқариш чиқиндиларининг исроф бўлмаслиги, улардан фойдаланиш йўлида изланишлар олиб боришмоқда.

Яқинда бу соҳада яна бир ютуққа эришилди. Асбоцементдан қувурлар, шиферлар тайёрлаш вақтида ҳосил бўладиган чиқиндиларни қайта ишлаш ўзлаштирилди.

Илгари қўплаб нобуд бўладиган бундай хом ашё иссиқлик электр станцияларида ҳароратни

сақлаш воситаси сифатида ишлатилмоқда. У ўралган агрегатлар, қувурларда иссиқликнинг йўқолиши камаяди. Цементчиларнинг бу маҳсулоти импорт ўрнини босиши билан ҳам диккатга сазовор.

Ашурали БОЙМУРОДОВ.

ЯНГИ ГУЗАРДА ОШ ТОРТИЛДИ

Чирчикдаги Ҳайдар Мақсудов номли биринчи сонли маҳаллада қаровсиз ҳолга келган чойхона

биноси бор эди. Маҳалла фаолларининг ташаббуси билан у қайта қурилди ва шу ерда гузар барпо

этилди. Бу ерни ободонлаштириш, аҳолига турли хизмат кўрсатувчи тар-

моқларни қуриш юзасидан уюштирилган ҳашарларда маҳалладаги барча аҳоли фаол қатнашди, қатор тadbиркорлик тузилмалари ҳам яқиндан ёрдам бердилар.

Яқинда маҳалла гузарининг очилиши тантаналари бўлиб ўтди. Катта дастурхон ёзилди, дошқозонда дамланган ош тортилди. Унда шаҳар ҳокимлиги, халқ демократик партияси вакиллари

маҳалла фаолларини ўз фахрий ёрлиқлари билан тақдирладилар. Савоб ишларга ҳомилик қилган «Сервис», «Шоаким», «Назокат» хусусий корхоналари, 93-механизациялашган кўча жамлама

раҳбарлари уруш ва меҳнат фахрийларига, ногиронларга, муҳтож, кам таъминланган оилаларга совғалар улашдилар.

Шокир ТЎҒОНОВ.

ТАКЛИФЛАР МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Мамлакатимизда халқ таълимини такомиллаштириш, умумий таълим мактабларида ўқув-тарбия ишларини давримизнинг юксак талаблари даражасига кўтариш умумхалқ иши бўлиб қолди.

Унинг муваффақиятли юксалишига эришиш учун барча имкониятлардан фойдаланиш лозим. Шу нуктаи назардан саноат корхоналари билан мактаблар ўртасида қандай ҳамкорликни йўлга қўйиш мумкин? Яқинда Бўйбод шаҳар маориф тизими ходимларининг йиғилишида шу масала муҳокама қилинди.

Унда шаҳар ҳокими Ж. Насриддинов, «Ўзбекистон металлургия комбинати» хиссадорлик жамияти ва қатор бошқа корхоналар раҳбарлари қатнашдилар. Йиғилишда шаҳардаги меҳнат жамоалари билан халқ таълими масканлари ўртасида болаларга таълим-тарбия беришда ҳамкорликни кучайтиришга қаратилган таклифлар, фикр-мулоҳазалар муҳокама қилинди.

Ўз мухбиримиз.

Тadbир

«ФАРЗАНДАРИНГ СЕНГА СОДИҚДОР, ВАТАНИ!»

Илгари хабар қилганимиздек, Тошкент туманида жазони ўташ муассасаларидан қайтган ҳамда вояга етмаган ёшлар ўртасида жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш мақсадида «Фарзандларинг сенга содиқдор, Ватани!» мавзусида тadbир ўтказилди. У «Қамолат» ёшлар ижтимоий ҳаракатининг Тошкент туман кенгаши томонидан вилоят Қизил Ярим Ой жамияти туман ижтимоий мошталарини маркази ҳамда ички ишлар бўлими билан ҳамкорликда ташкил этилди.

Қизил Ярим Ой жамияти вилоят кенгашининг раиси М. Каримова йиғилганларга инсонпарварлик ва меҳрмуруват тadbирлари ҳақида гапириб берди.

Вилоятингиз аҳолисини ижтимоий муҳофазалаш борасида Қизил Ярим Ой жамияти кенгаши томонидан олиб бораётган ишлар диққатга сазовор, — деди йиғилганларга муражаат қилиб Халқаро Қизил Хон Кўмитасининг Марказий Осиёдаги Таълим дастурулари раҳбари, Халқаро Қизил Хон Кўмитаси делегати Давид Пьер Марке. — Аҳолига меҳр-шафқат хизмати кўрсатиш, ёшлар билан ишлаш бўйича ҳамкорлигини назмжалари, айниқса, самарали бўлимоқда.

Тошкент туман ички ишлар бўлими масъул ходими Равшан Иброҳимов жазони ўташ муассасаларидан қайтган фуқароларни ишга жойлаштириш, улар билан зарур тарбиявий ишларни ташкил этиш натижалари ҳақида гапирди. Чунончи, ўтган йили шундай жойлардан қайтган фуқаролардан 60га яқини иш билан таъминланиб, халол меҳнат билан шугулланмоқда.

Бундай фуқаролар билан ишлашда туман ижтимоий-моллашува маркази бошлиғи Дилшод Қодиров ва «Қамолат» ижтимоий ёшлар ҳаракати туман кенгаши раиси Жасур Ғуломовларнинг доимий ҳамкорликлари, биргалликда иш олиб боришлари ҳам ижобий самара бермоқда.

Ёшлиқнинг бебошлиғи туфайли ўзи ҳам, оиласи ҳам анча азият чекканлардан бири — кўктераклик Б. исмли йигит билан суҳбатлашдик. У қилган гуноҳига яраша жазо олган, ҳозирда қурилиш бригадасида ишлайди.

— Кейинги пушаймон — ўзинга душман, — дейди у. — Лекин бугун ўзимнинг ҳалол меҳнатим билан оилам, ота-онам, устозларим, дўстларим ишончини оқлашга ҳаракат қилаяман. Бугунги тadbир ҳам бизнинг фойдали меҳнат билан машғул бўлиб, кишиларга яхшилик қилишимизда катта ёрдам беради, деб ўйлайман. Яхшиликка не етсин!

Зулхумор ЖЎРАЕВА.

Қонун устиворлигини таъминлаш, шахс, оила, жамият ва давлатнинг ҳуқуқ ва манфаатлари муҳофазасини кучайтириш, аҳолининг ҳуқуқий маданияти ва ҳуқуқий онгини ошириш чинакам демократик, ҳуқуқий давлат ва эркин фуқаролик жамияти қуришнинг муҳим шартидир. Бу борада прокуратура идораларининг олдида қандай вазифалар турпти? Улар ҳақида ҳам ўз конституциявий бурчлари даражасида иш олиб бормоқдаларми?

— Йўқ, албатта, — деди Тошкент вилоят прокурори, адлия катта маслаҳатчиси Комилжон Исмоилов.

— Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислам Каримов Олий Мажлисининг сўнгги сессиясида бу ҳусусда низоҳатда ҳақли эътирозлар билдирдилар. Маълумки, кейинги йилларда жамиятда, ижтимоий-иқтисодий соҳаларда чуқур ислохотлар амалга оширилди. Бозор муносабатлари амал қила бошлади. Ҳўжалиқни бошқариш моҳияти, мазмунини ва шакли ўзгарди. Бутун ҳаётимизда янгиланаётган жараёни кечмоқда. Шу жумладан, суд-ҳуқуқ соҳасини ҳам эркинлаштириш ва демократлаштириш, бу тизим идоралари фаолиятини ислоҳ қилиш, жиноят, жиноят-процессуал қонунчилигини янгиланаётган жамият ҳусусиятига мувофиқлаштириш борасида кўп иш қилинди.

Лекин бу идораларда ишловчи айрим ходимлар амалий фаолиятда эскича андозалардан ҳали-ҳануз кутула олгани йўқ. Биз суд-ҳуқуқ идоралари фаолиятини тубдан ўзгартирмасдан туриб, қонун нормалари тўла-тўқис ишлаганини, қонун устиворлигини амалда таъминлай олаймиз.

— Комилжон Сафарович, вилоят прокурату-

ра идораларининг ҳозирги фаолият самарадорлигини қандай баҳолайсиз?

— Биласизки, мамлакатимиз Конституциясида прокуратура идораларига бутун бир боб бағишланган. Яқинда эса Олий Мажлис «Прокуратура тўғрисида»ги Қонунни ҳам қабул қилди. Лунда изоҳландиган бўлса, қонунларнинг аниқ ва бир хилда баҳарлиги устидан назоратни амалга ошириш — прокуратура идораларининг конституциявий вазифаси. Шундан келиб чиқиб, вилоятимиздаги прокуратура органлари қонун устуворлигини таъминлаш, жиноятчиликнинг олдини олиш ва унга қарши курашни кучайтириш, диний экстремизм ва терроризмни жиловлалаш, халқимизга тинч ва осойишта турмуш тарзини яратиш, одамларнинг конституция билан кафолатланган ҳуқуқ ва эркинликларини, шахсий ва бошқа дахлсизликларини ҳимоя қилиш борасида муайян ишларни амалга оширмоқдалар.

Бир йўналиш — давлатга етказилган моддий зарарни ундиришга тўхталиб, шуни айтиш мумкинки, шу йилнинг олти ойи мобайнида вилоят прокуратурасининг тергов идоралари дастлабки тергов жараёнида жиноят орқали етказилган 399 миллион сўмликдан зиёд моддий зарарни аниқлади. Унинг 218 миллион сўмдан кўпроги тер-

гов давомида ундирилди. Фуқаролик ишлари бўйича эса, судларга 325 миллион сўмлик моддий зарарни ундириш тўғрисида даъво аризалари берилиб, шу мuddатда бунинг учдан бири ундирилиши таъминланди. Ҳўжалиқ судларига берилган даъво аризаларига кўра эса, давлат ҳисобига 241 миллион сўм моддий зарар ундирилди.

— Бирок, вилоятда жиноятчилик, унинг деярли барча қўрунлиқларида қайиш таъминли муқаррар тус олмаётир, шундай эмасми?

— Кейинги ойларида, айниқса, Олмалик, Бекобод, Охангарон шаҳарлари, Охангарон, Паркент, Ўртачирик, Бўка ва Тошкент туманларида умумий жиноятчилик кўпайганини кузатишмоқда. Бу ҳолатнинг сабаблари кўп. Энг асосийси — барча табақадаги одамларимизда, ҳатто суд-ҳуқуқ тизими ходимларининг ўзларида ҳам ҳали қонунни ҳурмат қилиш, қонун йўли билан яшаш, қонун олдидаги масъулиятини ҳис қилиш — ҳуқуқий маданиятнинг етишмаслиги. Қўрунларни билмаслик, ўз ҳуқуқлари ва бурчларига бераққилик бир гап, лекин қонунларни билиб туриб, уларга оғиймай амал қилиш бурчи бўлган ҳолда манфаатпарастлик билан қонун талабларини бузиш бошқа гап. Жиноятчиликнинг барча қўрунлиқлари қайиш таъминлигининг асосий сабаблари мана шу икки жиҳатда. Яна бир жиҳатни ҳам эътибордан қочирмаслик керак. Мен иш билан бандлик даражасини, одамларнинг моддий-маиший турмуш даражасини, маҳалалардаги маънавий-маърифий тарбия даражасини на-

зарда тутатириман. Кузатишлар шуни кўрсатмоқдаки, қайси шаҳар ёки туманда, меҳнат жамоасида маҳаллий ҳокимият идораларида қучлар ва имкониятлар янги иш ўринларини барпо этишга, маҳаллаларда тарбиявий ишлар кўламини кенгайтиришга, бу жараёнда давлат, ҳуқуқ-тартибот идоралари ва жамоат ташкилотларининг яқин ҳамкорлигини таъминлашга тўғри йўналтирилса, ўша жойларда жиноятчилик қайиш бормоқда.

Шу ўринда таълим тизимидаги жиноятчиликка эътиборингизни қаратмоқчиман.

Бизнинг суҳбат

рини ўзлаштириб юбориш ёки улардан қонуний фойдаланиш фактлари аниқланди.

Олий Мажлисида таъкидланганидек, шу текширишлар ҳам болаларнинг ҳуқуқий тарбиясига, уларга қонунларни, ҳуқуқий тизимимизнинг асосларини ўргатишга эътибор хануз сустилини кўрсатди. Шунинг ҳисобига олиб, ҳусусан, Куйичирчик ва Оққўрғон туманларида ҳуқуқий маданиятни ошириш марказлари ташкил этилди. Жумладан, бугунги кунда Куйичирчикдаги 9та

сан, прокуратура идораларида бундай ҳолларнинг олдини олиш борасида кўрилатган чоратadbирлар қизқитиради.

— Халқимизда: «Беш қўл баробар эмас», — деган мақол бор. Тўғри, бундай иллатлардан ҳали тамомила қутула олганимиз йўқ. Олий Мажлис сессиясида қилинган маъруза ходимларимизга, умуман, фаолиятимизга яна бир қарра жиддий танқид кўзи билан қараб чиқишни тақозо этади, у биз учун дастур бўлиб қолди.

Биз кейинги пайтда сафарларимизни нопок, носамимий шахслардан тозалашни кучайтирганимиз. Сўнгги бир ярим йилда 10га яқин ана шундай ходим ишдан четлаштирилди. Улардан ҳар бирининг қонуний ҳатти-ҳаракати ҳайбат мажлисларида, прокуратура ходимларининг тезкор йиғилишларда муҳокама қилиниб, тегишлича баҳо-ланди.

Ҳўш, қонун ҳимояси бурчи бўлган ходим, адолатни қарор топтиришга даъват этилган ҳуқуқшунос нега қонунни бузади? Бу, аввало, шахсининг маънавий қиёфаси, етук эмаслиги, бурч масъулиятини ҳис этмаслиги билан белгиланади. Биз ходимларни жавобгарлик билан масъулиятни ҳар сония унутмаслик руҳида тарбиялаб боришга эътиборни қаратмоқдамиз. Ҳар шанба ходимлар ўқувини ўтказамиз. Бу машғулотларда ишда юз берган ҳар қандай қўрунлиқдаги қонунбузарлик чуқур таҳлил қилинади, тегишли хулосалар чиқарилади.

Сир эмас, Президентимиз айтганларидек, прокуратура ходими алоҳида ўралган қобик ичида эмас, шу жамиятда, муайян маҳаллада, одамлар орасида яшайди. Унинг кеча қим бўлганлигини, рўзғори қандай кенганлигини, бугун юриш-туриши, турмуши қандай ўзгариб қолганигини одамлар кўриб, кузатиб юришади. Ишонч ҳам шу қузутов хулосаларига қараб чиқарилади. Бунинг наинки прокуратура ходими, балки ҳар қандай раҳбар асло унутмаслиги, халқимиз ибораси билан айтганда, «ўзидан кетиб қолмаслиги» керак.

— Биз — халқ фарзандимиз, — деди пировардида Комилжон Сафарович. — Билимимиз, қуч-ғайратимизни шу халқимизнинг бахт-саодатига, қонун устуворлигини қарор топтиришга бағишлашни бурчимиз деб биламиз.

Суҳбатдош: Жўра САБДУЛЛАЕВ, «Тошкент ҳақиқати» мухбири.

ЯПОНИЯ ТАЖРИБАСИ ЎРГАНИЛМОҚДА

Республика биржа марказида кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш мавзусига бағишланган ўқув семинари бўлади.

Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкни бошқариш ва тadbиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитаси ҳамда Япония халқаро ҳамкорлик агентлиги (JICA) ҳамкорлигида ташкилланган мазкур семинарда мамлакатимизда ўрта ва кичик бизнесни ривожлантириш истиқболлари ва Япониянинг бу соҳада эришган ютуқлари ўрганиб чиқилди.

Икки кун давом этадиган семинарда Япония Миллий молия корпорациясининг (ЯММК) етакчи мутахассислари томонидан «Иқтисодий ривожланишида кичик ва ўрта бизнеснинг ўрни», «Янги ташкил этилаётган кичик ва ўрта корхоналарни қўллаб-қувватлаш», «Япония Миллий молия корпорациясида кредитни таҳлил этиш тизими ва корпорациянинг хусусиятлари» мавзуларида маърузалар ўқилди.

(ЎЗА).

Ўзбекистон — Хиндистон: ҲАМКОРЛИК РИВОЖЛАНАВЕРАДИ

Деҳли шаҳридаги «Конституция клуби»да Хиндистон — Ўзбекистон дўстлик жамиятининг Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 10 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиши бўлиб ўтди.

Унда Хиндистон собиқ бош вазири И.К.Гужрал, Хиндистон вазири ва идораларининг масъул ходимлари, сиёсатшунослар, Марказий Осиё бўйича йирик мутахассис, олим ва тadbиркорлар, жамоат арбоблари иштирок этди.

Йиғилишда сўзга чиққанлар, жумладан, И.К.Гужрал, таниқли тарихшунос олимлар — С.Кумар, М.Амин ўз чиқишларида Ўзбекистоннинг Марказий Осиё минтақасида тутган ўрни ва аҳамияти, тобора ривожланиб бораётган ўзаро алоқалар, Ўзбекистон Президенти Ислам Каримовнинг 1991 йили Хиндистонга буюрган биринчи тарихий ташрифи ва ундан кейинги ташрифларидан сўнг икки мамлакат ўртасидаги муносабатлар ривожга ўзгача туртки олгани тўғрисидаги фикрлари билан ўртоқлашдилар.

«Жаҳон» АА.

ТЎРТ АКА-УКА ТАДБИРКОРЛАР

Заниғота туманидаги Хонобод қишлоғида янги от спорти мажмуи қуриб ишга туширилди

Бир пайтлар ташландик бўлиб ётган эски қўл ўрнида тупроқ суриш, текислаш ишлари бошланганда, қишлоқ аҳли ҳайрон бўлганди. Кейинчалик бу ерда аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатадиган иншоотлар барпо этилиши бу ишларга туман ҳокимлиги, Хонобод қишлоқ фуқаролар йиғини ва Хонобод маҳалласи фаоллари бош-қош бўлаётганлигидан хабар топган аҳоли хурсанд бўлган эди.

Ҳақиқатан ҳам, орадан ҳеч қанча вақт ўтмай, қарийб бир гектар келадиган кўримсиз, паст-баланд

бўлиб ётган жой фидойи кишиларнинг саъй-ҳаракатлари билан ўзгача ҳусн касб этди. Ҳам меъморнинг қиёфаси, ҳам ички ва ташқи безағу пардозда бири-иккинчисини тўлдирадиган иморат усти ёпик саҳнлар, майдонлар буй кўрсатди. Бир сўз билан айтганда, жуда қисқа вақт ичида «Олтин тақа» от спорти мажмуи қад ростлади.

Яқинда қишлоқ ҳуснига ҳусн қўшган ана шу гўзал иншоотлар мажмуини фойдаланишга топшириш маросими бўлиб ўтди. Ушбу тadbир хонободликлар кутганидан ҳам каттароқ тантананага айланиб кетди. Нафақат Заниғота тумани, балки Тошкент шаҳридан ҳам нуфузли меҳмонлар ташриф буюришди. Шунингдек, маросимда хорижий мамлакатларнинг Ўзбекистондаги элчихоналари вакиллари иштирок этдилар. Кенг саҳна тўпланган тантана қатнашчилари ҳузурида биринчи бўлиб Ўзбекистон Республикаси Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси

раиси Баҳодир Махситов сўз олди.

— Мамлакатимиз мустақиллигининг ўн йиллиги байрамига аталган тadbирлар бутун республика бўйлаб ҳамон давом этмоқда, — деди у. — Аини дамларда сиз билан биз ана шундай тантаналардан бирининг гувоҳи бўлиб туримиз. Ўйлай-мики, ушбу мажмуа от спортига меҳр қўйган маҳаллий ёшларнинг сеvimли масканига айланган. Келажакда эса, улар орасидан турли халқаро мусобақаларда Ўзбекистон шарафини муносиб ҳимоя қиладиган мохир чавандозлар етишиб чиқса ажаб эмас.

— Хонобод — тумандаги аҳолиси кўп энг йирик қишлоқлардан бири, — деди «Қорасув» фермер хўжалиги раҳбари Аъзам Абдувалиев. — Бугун у ўзининг замонавий гўзал гузарига ҳам эга бўлди, десак муболаға бўлмайди. Бунинг учун бутун Хонобод аҳли ака-ука Файзиевлар-

дан жуда миннатдор.

Дарвоқе, саховатли ака-укалар саъй-ҳаракати билан бунёдга келган мажмуада ҳадемай, минимаркет дўкони, дорихона, новвойхона, ошхона, машиналарни қиёш майдони ва уларга техник хизмат кўрсатиш устанонаси фаол иш бошлади. Гузар марказидаги кенг, кўркам бинода эса байрам тантаналари, тўй-маъракаларни ўтказиш мўлжалланган.

— Падари бузуқворимиз Мирқамол отанинг руҳларини шод этиш мақсадида барпо этилган ушбу мажмуани тез ва соз қуришда бизга беиминат амалий ёрдам кўрсатган туман ҳокимлиги, Хонобод қишлоқ фуқаролар йиғини ҳамда Хонобод маҳалласи фаолларига миннатдорлик изҳор этамиз, — деди Абдулхай Файзиев ва маросим сўнгида барча меҳмонларни от спорти бўйича мохир чавандозларнинг кўргазмали чиқишларини томоша қилиш учун баланд саҳндаги усти ёпик ўриндиқларга тақлиф этди.

От спорти бўйича республика терма жамоаси аъзоларининг ҳар бир қиқишларини томошабинлар гулдурос қарсак ва хайқирдиқлар билан олқишлаб турдилар.

Абдусамад ЙЎЛДОШЕВ, «Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

СУРАТЛАРДА: тақдирот маросимидан лавҳалар. Аида САЙТОВА олган суратлар.

ҚОМУСИМИЗ — БАХТИМИЗ

32-модда.

Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари жамият ва давлат ишларини бошқаришда бевосита ҳамда ўз вакиллари орқали иштирок этиш ҳуқуқига эгадирлар. Бундай иштирок этиш ўзини-ўзи бошқариш, референдумлар ўтказиш ва давлат органларини демократик тарзда ташкил этиш йўли билан амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикасининг Конституциясининг фуқароларга берадиган сиёсий соҳадаги ҳуқуқларидан бири бу фуқароларнинг жамият ва давлат ишларини бошқаришда бевосита ҳамда ўз вакиллари орқали иштирок этиш ҳуқуқига эгадирлар. Бундай иштирок этиш ҳуқуқига эга бўлишнинг икки хил йўли билан амалга оширилади.

1. Бевосита иштирок этиш. Бу референдум ўтказишда, давлат органларини сайловлар йўли билан ташкил этишда, фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари фаолиятида иштирок этишда намоён бўлади.

2. Фуқаролар ўзлари сайлаб қўйган вакиллари, давлат органлари, республика Президенти орқали жамият ва давлат ишларини амалга оширишда қатнашадилар.

Бевосита демократия орқали барча вакиллик органлари шакллантирилади ва вакиллик демократияси вужудга келади. Вакиллик органларига асосан сайлаб қўйиладиган қонунчилик муассасаси, давлат бошлиги, маҳаллий ҳокимият ва ўзини-ўзи бошқариш органлари кирди.

Ўзбекистон фуқаролари давлат ҳокимиятини ўзлари сайлаб қўйган вакиллари орқали, вакиллик органлари бўлган халқ депутатларининг тегишли Кенгаши ва халқ фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари орқали амалга оширадилар. Конституцияга кўра, Ўзбекистон халқи номидан фақат у сайлаб қўйган Республика Олий Мажлиси ва Президенти иш олиб бориши мумкин.

Фуқароларнинг жамият ва давлат ишларини бошқаришда бевосита ва ўз вакиллари орқали иштирок этиш ҳуқуқининг яна бир муҳим қаролини вужудга келтирилган муҳимал сайлов тизими, ҳурфикрлик, ошоралик каби тамойиллар ҳамда қонун доирасида амал қилаётган жамоат бирлашмаларига кириш эркинлиги таъминланганлигидир.

Конституцияга кўра Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари вакиллик органларига сайлаш ва сайланиш ҳуқуқига эгадирлар, ҳар бир сайловчи бир овозга эга. Ўз халқи-иродасини билдириш тенглиги ва эркинлиги қонун билан қаролатилган. Ўзбекистон Президенти сайлови, ҳокимиятнинг вакиллик органлари сайлови умий, тенг, тўғридан-тўғри сайлов ҳуқуқи асосида яширин овоз бериш йўли билан ўтказилади. 18 ёшга тўлган фуқаролар сайлаш ҳуқуқига эгадирлар. Бундан ташқари, фуқаролар сайлов жараёнида сайлов ўтказувчи органларни шакллантириш

да иштирок этиш, номзодлар кўрсатиш, номзодларни ишончли вакили, ташвиқотчиси ва тарғиботчиси бўлиш, сайловларнинг қонунларга асосан ўтишини назорат қилиш мақсадида комиссияларда иштирок қилиш сингари ҳуқуқларга ҳам эгадирлар. Улар маҳаллий ўзини-ўзи бошқариш органлари фаолиятида қатнашиш ҳамда референдумларда давлат ва жамиятнинг муҳим масалаларини муҳокама қилиш орқали жамият ва давлат ишларини бошқаришда фаол иштирок этадилар.

Юқоридаги фикр ва мулоҳазалардан кўриниб турибдики, республика фуқаролари муҳим сиёсий ҳуқуқ — фаол сайлов ҳуқуқига, овоз бериш ҳуқуқига эгадирлар.

Аввал таъкидлаганимиздек, Ўзбекистон Республикаси фуқаролари пассив сайлов ҳуқуқига, бошқача қилиб айтганда, сайланиш ҳуқуқига ҳам эгадирлар. 25 ёшга тўлган Ватанимизнинг ҳар бир фуқароси Олий давлат вакиллик органи — Олий Мажлиси депутатлиққа, ўттиз беш ёшдан кичик бўлмаган, давлат тилини яхши билладиган, бевосита сайловга камиди 10 йил Ўзбекистон ҳудудидида муҳим яшаган республика фуқаролари Ўзбекистон Президенти лавозимига сайланиши мумкин. Шунингдек, фуқаролар вилоятлар, туманлар ва шаҳарларда ҳокимиятнинг вакиллик органлари бўлган халқ депутатлари Кенгашига депутатлиққа сайланиш ҳуқуқига эгадирлар.

Бевосита демократиянинг яна бир муҳим шакли — давлат ва жамият ҳаётига тегишли бўлган муҳим масалаларни халқнинг кенг муҳокамасига ва умумий овозига, яъни референдумга қўйиш ҳисобланади.

Референдум орқали фуқаролар ўзларининг хоҳиш-иродаларини бевосита билдириб, унга мажбурий тус берадилар. Халқ муҳокамасига қўйилган масала юзасидан халқ томонидан берилган овоз ҳал қилувчи овоз бўлиб ҳисобланади ва бирон-бир бошқа томонидан тасдиқланиши талаб қилинмайди.

Кўриниб турибдики, Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг жамият ва давлат ишларини бошқаришда қатнашиш билан боғлиқ бўлган сиёсий ҳуқуқлари бевосита ҳамда ўз вакиллари орқали иштирок этиш шаклларида амалга оширилади.

Эргаш САЙТОВ,
Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги бошқара бошлигининг ўринбосари, 3-даражали адлия маслаҳатчиси.

МЕҲРИДАРЁ АЯХОН

Журналист аямиз Фарида опа Усмонова ана шундай қатъиятли, фидойи аёллардан.

Ҳаётда нималар бўлмайди, дейсиз. Фарида жуда ёшлигидан газетачилик, ёзувчиликка ихлос қўйган. Бироқ, турмуш уринишлари вақтинчалик уни бу мақсадга эришишдан четлаб қўйди. У иккиланмади. Уруш вақтида, тирикчилик мақсадида, ўзи сўймаган касб билан шуғулланишга мажбур бўлди. Ҳўжаликда бир неча йил ҳисобчилик қилди.

Уруш ҳам тугади. Орзуларини рўёбга чиқариш учун имконият тугилди. У педагогика илмгоҳига ўқишга кирди-ю, айрим сабабларга кўра, ўқини ярим йўлда қолдириб, ташлаб кетди. Лекин, кейинроқ бўлса ҳам уни давом эттирди ва олий маълумотли педагог ихтисосига эга бўлди. Қалбда барибир газетачи бўлиш нияти куртак ёзиб, палок отаётгани боис, у ўша пайтда Қизил Ўзбекистон номи билан аталувчи республика

газетасига мусахҳиқ бўлиб ишга жойлашди. Имкониятдан фойдаланиб, газетига мақола, хабарлар ёза бошлади. Билмаганларни сўраб ўрганишдан эринмади.

1954 йилда Тошкент вилояти «Тошкент ҳақиқати» газетаси қайтадан ташкил этилди. Ўша пайтда республика газетасида масъул лавозимда ишлаб келаётган таъкид журналист Зияд Есенбоев янгидан ташкил этилган газетига бош муҳаррир этиб тайинланди. Муҳаррир олдида катта масъулиятли вазифа турарди. Есенбоев ўзи билан бирга ишлаб, обрў-эътибор толган бир гуруҳ журналистларни вилоят газетасига ишга таклиф этди. Улар орасида Фарида Усмонова ҳам бор эди. Газетига бош мусахҳиқ бўлиб фаолият бошлаган Усмонова тез орада ижодга чанқоқлиги, таъкидчилиги, жамоатчилиги билан ўзини танитди. Уни маданият бўлимига адабий ҳодим қилиб тайинладилар.

— Менга устозлик қила бошлаган Махмуд Яхёевдан бир умр миннатдор

Ҳамкасбимизни қутлаймиз

Ҳар бир инсон, айниқса, аёл киши ҳаётда ўз йўлини топиб олгунча кўп қийинчиликларга дуч келади. Агарда мақсади қатъий, нияти, дили пок бўлса, бу машаққатларни енгиб ўтади.

ман. Раҳматли менга газетига мақола ёзишнинг сир-асрорларини эринмай ўргатди, — дея хотирлайди ая.

Кейинчалик Фарида

янги қирралар намоён бўла бошлади. У драматик асарларга қўл урди. «Она бағри» номли телевизион спектакли кўпчиликда илиқ таассурот қолдирди. «Синов» номли драматик асари сахнада қўйилди.

Опанинг «Меҳридарёлар» номли очерклар тўплами, «Инсон қадри» саёхатнома китоби, кейинги йилларда ёзилган ва мукофотли ўринни эгаллаган «Дил фарёди» романи китобхоналар жовонидан муносиб ўрин олди.

— Мен оддий ўзбек аёли, газетачи, журналист ва ёзувчи сифатида нимаики ютқача эришган бўлсам, бунинг учун энг аввало, элимдан, юртимдан миннатдорман. Улар мени тарбияладилар, вояга етказдилар, — дейди Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ҳодими, муборак саксон ёшини нишонлаётган Фарида ая Усмонова. — Умрим мазмунли ўтмоқда деб мамнун айта оламан. Турмуш ўртоғим, раҳматли Шамсидин ака билан беш фарзанд: уч ўғил, икки қизни олий маълумотли, ўқимишли, эл юрт хизматига камарбаста қилиб тарбиялаб, ўстирдик. Ҳозирги кунда шуларнинг шуқронасини қилиб яшаётган, бундан бунён ҳам умрим борича эл-юртга баҳолиқудрат хизмат қилсам дейман.

Носир РИХСИЕВ.

НОН БЎЛСИН

Қибрай тумани марказининг энг кўрам жойида «Қибрай-маркет» дўконининг янги биноси фойдаланишга топширилди.

Ассосан нон маҳсулотлари билан савдо қилувчи ушбу савдо муассасасини бунёд этиш учун «Тошкент нон шаҳри» масъулият чекланган жамият мутасаддилари 25 миллион сўм маблағ сарфлашди.

Худди шу ёнинг ўзидида нон маҳсулотларини ишлаб чиқаришга мўлжалланган янги корхона ҳам ишга тушди. Ҳозир бу корхона таъмирлаш ва жиҳозлаш ишлари жадал суръатларда олиб борилаётган.

Ўз мухбиримиздан.

дан олти йил муқаддам ТошДМНИ тамомлаб келган врач-гинеколог Дилором Тастанова акушерлик мажмуида ишлаш билан бир вақтда «Соғлом авлод учун» жамғармасининг таъин пунктини ҳам бошқармоқда...

Дарвоқе, Муҳаррам Султонсаидовнинг ўзи ҳам аслида врач-гинеколог. Ҳокимликка ишга ўтгандан сўнг касбини бутунлай ташлаб қўйгани йўқ. Асосий ишидан бўш вақтларини шу соҳани ривожлантиришга бағишламоқда. У ҳозир ҳам вақт топиб, ҳўжаликка сим коқади: «Эгизаклар қандай, оналари-чи? Уларга яна қандай ёрдам керак? Нодирани анча қийин бўлаётгандир? Ахир бир йўла уч пахлавонни боқининг ўзи бўлмайди-да».

Оиладаги катта фарзандлар ўзларини анча улғайиб қолгандек ҳис қилмоқдалар. Негаки, энди тўнғич Наргиза — беш, ўртанча Дилшоднинг тўрт, кенжа Дилфузанинг эса уч нафар укалари бор. «Буларнинг бешлигини кўпроқ сен тебратишинг керак, — дейди Ўткиржон Дилшодга ҳазиллашиб. — Чунки, мен ёлғиз бўлиб қолдим, ўғил ука олиб келиб беринг, деб хархаша қилардинг. Мана, Худо бир эмас, учта ука берди...»

Афтидан, Равшановлар учун бир-икки йилдан сўнг яна янги уй қуришга тўғри келади. Аввал бошлангани битган ҳисоб. Ўқинда кўчиб қилишди. Аммо ҳозир ўтиришгани ҳам керак бўлади. Энди оила кичкина эмас, ахир. Шу боис ҳозир Равшановлар яна бир бош ситир сотиб олишининг масъалатини қилишяпти. Ҳа, катта рўзгорнинг ташвиши ўзига яраша, аммо хайрли бўлади.

Светлана ФРОЛОВА.

СУРАТЛАРДА: бахтиёр она — Нодира Равшанова эгизаклари билан; Ўткиржон (чапдан), Нодира, Ўғил ука мо Вера буюи фарзандлар даврасида беҳад шодлар.

Анда САИТОВА олган суратлар.

болаларга кўрсатилаётган бугунги ғамхўрликни бир неча йил аввалгисига таққослаб бўлмайди. Қўпалаб оқепалик ёшларимиз тиббиёт институти ва билим юрталарини битириб келиб, шифокорларимиз сафини тўлдирмоқдалар. Бун

БАХТИМИЗ ПОЙДЕВОРИ

«Тасвирий ойна» ижодий уюшмаси Олий ва ўрта махсус таълим ҳамда Халқ таълими вазирликларини, «Маҳалла» хайрия жамғармаси, Олий Мажлис Демократик инстиутлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси, Бадиий академия билан ҳамкорликда ташкил этган «Конституция - бахтимиз пойдевори» кўрик-танлов кизгин давом этмоқда.

Истиқлолнинг ўн йиллигига бағишланган маъмур танловда мамлакатимиздаги барча олий ўқув юрталари талабалари билан бир қаторда, мактаб, лицей, коллеж ўқувчилари фаол қатнашмоқда. Вощ Қомусимизнинг мамлакатимиз фуқаролари ҳаётидаги аҳамиятини акс эттириш ва ўрганишга йўналтирилган маъкур танловга минглаб ёшлар ўзлари ишлаган плакат, фотосурат ва расмларини тақдим этмоқда. Тадбир доирасида жойларда уюшма томонидан Конституциясининг аҳамиятини кенг тарғиб ва ташвиқ этувчи ранг-баранг плакат ва суратлар қўрағамлари ушотирилмоқда.

Танлов ғолиблари 8 декабрь - Конституция кунини арафасида эълон қилинади.

Назозат УСМОНОВА,

ЎЗА мухбири.

СОҒЛОМ БЎЛАЙ ДЕСАНГИЗ

Оҳангарон шаҳридаги «Кўрғон» маҳалласида ОИТС хасталигининг олдини олиш мавзусида давра суҳбати бўлиб ўтди.

Унда вилоят ОИТСга қарши кураш ва унинг олдини олиш маркази шифокори Б. Расулов, Адлия бошқармаси бўлими бошлиғи В. Тожиев, «Соғлом авлод» жамғармаси раиси Г. Вахобова ва бошқалар кун тартибдаги долзарб масала юзасидан ўз фикр ва мулоҳазаларини билдирдилар. Давра суҳбати гоянда қизиқарли ва савол-жавобларга бой ҳолда ўтди.

Муҳаддас АЛИЕВА.

Шарқда фақат шу минтақа халқларига хос бир ажойиб анъана бор: оилада янги фарзанд дунёга келса, унга атоб яхши ният билан дарахт қўчати экилади. Балки, Ўзбекистоннинг боғ-роғларга бурканган ўлка эканлиги шундандир? Ахир, ўзбеклар — табиатан болажон халқ. Мамлакат аҳолисининг ярмидан кўпи болалар ва ўсмирлар.

Оққўрғон туман пахта заводи технология Ўткиржон Равшанов ҳам бу йил кузда бирийўла уч туп меваали дарахт қўчати экидиган бўлди. Илгари ҳам бирин-кетин уч туп олма дарахти ўтказган эди. Энди улар ҳар йили баҳорда ранго-ранг гуллаб, кузда хонадон эгаларига қирмизи олма ҳосилини ҳаёда этяпти.

Ўзбекистон мустақиллигининг ўн йиллиги байрами арафасида Ўткиржон турмуш ўртоғи билан туғруқхонадан уч эгизак ўғилларини олиб келди. Хонадон шодликка тўлди. Бирийўла уч ўғил! Яхши ният билан уларга исм қўйишди — Муҳаммаджонгир, Муҳаммаджодир, Муҳаммадрашид. Врач-гинеколог Дилором Тастанова билан акушер Гулнора Юсупова уларни уч пахлавон деб таърифлашди. Чунки, ҳар бирининг вазни уч килограммдан ортик.

Гарчи туғруқхона мутахассислари кейинги бир неча ўқи давомиди Нодира Равшанованинг аҳолидан узлуксиз хабар олиб туришган,

2001 йил — Оналар ва болалар йили

ЎТКИРЖОН ЯНА УЧ ТУП ДАРАХТ ЭКАДИ

лаётган ишлардан мамнун. — Бизда оналар саломатлигига алоҳида эътибор берилади, — дейди туман ҳокимининг муовини, туман хотин-қизлар қўмитасининг раиси Муҳаррам Султонсаидова. — Акушерлик мажмуимиз олти-миш ўринли. Олти туп бўлимида оналар керакли ёрдам ва муолажани оладилар. Зудлик билан тиббий ёрдам кўрсатиладиган махсус бўлим ҳам бор. Оқтепада ишлаб турган 23 гинекологдан беш нафари олий макомга эга. Бир сўз билан айтганда, оналар ва

кейинги пайтларда эса уни туғруқхонага ётқизиб, доимо назорат қилиб борган бўлсалар-да, бир йўла уч ўғил туғилишини кутмаган эдилар. Тўғри, кузатувлар жараёнида эгизак туғилиши маълум бўлганди.

Янги меҳмонларнинг қўтулғ қадамидан Вера буюи билан Ўғил ука мо, айниқса, хурсандлар. «Булар меннинг 19-, 20-, 21-неварларим, — дейди Ўғил ука мо. — Эварларим эса, саккиз нафарга етди. 87 ёшимда шундай бахт ато этган Худо-йилдан ўргилай!»

Вера буюи Деҳқонбоева ҳам умр бўйи С.Сегизбоев номли ҳўжалик ҳудудидидаги қишлоқда яшаб келмоқда. Шу ерда турмуш қуриб, уч фарзандини тарбиялаб, вояга етказди. У туманда оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза қилиш борасида олиб бори

болаларга кўрсатилаётган бугунги ғамхўрликни бир неча йил аввалгисига таққослаб бўлмайди. Қўпалаб оқепалик ёшларимиз тиббиёт институти ва билим юрталарини битириб келиб, шифокорларимиз сафини тўлдирмоқдалар. Бун

Кичик ва ўрта бизнес

«ЯНГИ ВЕГА»: НАВБАТ ЭКСПОРТГА

«Янги Вега» — тамғаси босилган болалар пойфазалари вилоятимиз дўконлари пештахталарида тобора кўпроқ кўзга ташланмақда. Улар бичимининг кўрамлиги, пишиқ-пухталиги билан ажралиб тургани боис харидоргир.

Австриялик сармоядорлар билан ҳамкорликда барпо этилган бу қўшма корхона Янгийўлдаги «Кичкинтой» пойфазал акциядорлик жамияти худудида жойлашган. Бу жамият унинг асосий таъсисчиларидан бири ҳисобланади. Низом жамғармасининг катта қисми ҳам — 48,85 фоизи унга тегишли. Мазкур жамғарманинг 32,7 фоизини Австриядаги «Вега Маркетинг» фирмаси, 18,43 фоизини эса «Ўзбекчармпойфазал» уюшмаси қўшган. Бу лойиҳани амалга ошириш, хом ашёлар ва асбоб-ускуналар сотиб олиш учун Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банки кредит ажратди. Бир миллион бир юз минг АКШ долларидан ортиқроқ сармомага чет эллардан асбоб-ускуналар, замонавий технология сотиб олинди.

1998 йилнинг охириларидида ишга туширилган қўшма корхона маҳсулотла-

ри сифати яхшилиги, нисбатан арзонлиги билан харидорларга маъқул бўлди. Бу ўз наватидида ишлаб чиқаришни кенгайтириб боришни тақозо этди. Таъсисчиларнинг савий-ҳаракатлари туфайли қўшма корхонанинг ишлаб чиқариш қуввати ва ундан фойдаланиш даражаси муттасил ортиб бормоқда.

Чунончи, 1999 йилда буюртмачиларга 79 миллион 95 минг сўмлик 41,2 минг жуфт болалар пойфазали етказиб берилди. 2000 йилда эса, бу кўрсаткичлар икки-уч баравар ортиб, жами тайёрланган пойфазалар 105,2 минг жуфтва етказилди. Бундан жамоа кўрган даромад 360 миллион сўмдан ҳам ошди.

Пойфазалчилар 200 минг жуфт маҳсулот тайёрлашни режалаштиришган. Жорий йилнинг ўтган етти ойида эса, 103 минг жуфт пойфазал савдо шохобчаларига етказиб берилди.

Ҳамжиҳатлик — муваффақият гарови

Ангрен - унчалик катта шаҳар бўлма-са-да, тадбиркорлик ҳаракати қўламига кўра бошқа шаҳарларга ибрат бўла олади. Ҳозирги пайтда бу ерда 596 та микрофирма, 141 та кичик, 19 та ўрта корхона фаолият юритмоқда. Мазкур ташкилотларга керакли мутахассисларни шаҳарда очилган махсус коллеж тайёрламоқда. Бу ерда ёшлар компьютер дастурчиси, сотувчилик, бухгалтерлик, аудиторлик мутахассисликларини эгалламоқда.

Шаҳардаги банк муассасалари фаолияти яхши ташкил этилган. Улар ажратётган кўп миллионли кредитлардан мақсадли фойдаланилаётгани боис, мулкчилик шаклидан қатъи назар, барча корхоналар келишилган муддатларда тезда оёққа турмоқда. Хусусан, «Қувват» масъулият чекланган

жамият уч йиллик фаолияти даврида шаҳардаги бюджет ташкилотлари учун иссиқлик сарфини қайта ҳисоблашни жорий қилди, уларни тегишли ускуналар блан таъминлади, деярлик бутун иситиш тизимини қайта тиклади. Кичик ҳусусий корхона мармар блоклар ишлаб чиқармоқда, «Ропо» фирмаси либослар тикиш билан шуғулланади, «Дукент-инвест» масъулият чекланган жамият эса сейфлар, мебел, чангютигиларни таъмирлайди. «Экспресс» ҳусусий фирмаси маиший хизматлар кўрсатишга ихтисослашган. Ангренлик ишбилармонлар ўртасида соғлом рақобатчилик муҳити юзага келган: буюртмачи маҳсулот, хизматларнинг баҳоси ва юқори сифатига қараб танлаш имкониятига эга. Ангренлик тадбиркорлар мана шу муҳим омилга алоҳида эътибор билан қарамоқда.

ЎЗА мухбири.

ИЖОДКОР-ИХТИРОЧИ БОЛАЛАР КЎРГАЗМАСИ

«Ўзэкспомарказ»да Республика «Ижодкор-ихтирочи болалар» кўргазмаси очилди.

— Ёш авлоднинг ҳар томонлама камол топишида, уларни касб-ҳунар эгаллашларига имкон берувчи мактабдан ташқари муассасаларнинг фаолияти муҳим аҳамиятга эга, — деди Республика ўқувчилар техник ижодиёт маркази директорининг ўринбосари Хадича Зокирова. — Ўқувчи-ёшларнинг қизиқиш ва интилишларини қўллаб-қувватлаш, уларни техник ижодкорликка йўналтириш муҳим вазифалардан ҳисобланади.

Кўргазмада Қорақалпоғистон Республикаси, мамлакатимиз барча вилоятлари ва Тошкент шаҳридан 16 ёшгача бўлган мактаб ўқувчилари қатнашмоқда. Унга болаларнинг моҳир қўллари билан яратилган агросаноат ва қишлоқ ҳўжалиги машиналари, миллий ҳунармандчилик ва амалий санъат ишлари, табиати муҳофаза қилиш мосламалари, инсон меҳнатини енгилаштирадиган, уй-рўзгор юмушларидан фойдаланиладиган ҳаракатланувчи модель ва макетлар, радиоэлектроника ва автоматика лойиҳалари қўйилган.

«Туркистон-пресс».

«Туркистон-пресс».

МАРАТ САФИН -

Ўзбекистон Республикаси Президенти кубоги учун ўтказилган Тошкент халқаро теннис турнирининг иккинчи бор қолиби

Тошкент турнирига жаҳоннинг турли мамлакатларидан энг кучли теннисчиларнинг ташири буюриши яхши аънамага айланган бўлди. Шу боис ушбу мусобақалар йилдан-йилга кескин ва қизиқарли беллашувларга бой

бўлиб, минглаб мухлислари мафтун этмоқда, олам-олам қувонч улашмоқда.

Яқинда океан ортида ўтказилган АҚШ очик чемпионатида россиялик икки юлдуз — Евгений Кафельников билан Марат Сафиннинг ярим финалга чиққан

лари жаҳон теннисиди юз берган энг катта шов-шув деб баҳоланган эди. Орадан ҳеч қанча вақт ўтмай, бу катта ракетка усталари Тошкент турнирининг финалида рўбарў келдилар. Бир йил олдин бундай ҳолат юз беришини, қатто,

тасаввур қилиш ҳам мумкин эмасди.

Аммо турнирнинг якуловчи қисмида шундай вазият юзгага келганлиги Тошкент турнири мириқиб томоша қилаётган миллионлаб юртдошларимизга ёқиб тушганлиги аниқ. Чунки, улар финал учрашуви янада қизгин ва чиройли дақиқалар ҳада этишига шубҳа қилмаган эдилар. Бироқ, ажойиб «Юнусобод» кортида бу сафар қайси юлдузнинг ёрқинроқ порлаши мумкинлигини башорат

қилиш қийин эди.

Учрашув бошлангачи биланок М. Сафин ташаббусни ўз қўлига олиб, рақибни тахликага солиб қўйди. Ёш теннисчининг устунлиги яққол сезилиб, кубок тақдирини икки сетдаёқ ҳал бўлди.

Финал учрашуви тугаши билан бошланган тантанали ёпилиш маросимида республика Президенти Тошкент турнирининг Ўзбекистонда теннис ва умуман спортнинг кенг оммалашувидаги беқиёс аҳамиятини

Теннис

алоҳида таъкидлади. Ушбу нуфузли турнир кубонини кетма-кет иккинчи марта қўлга киритгани билан Марат Сафинни самимий табрикледи. Ўз навбатида қолиб ҳам сўз олиб, турнирнинг ҳар томонлама қулай ва пухта ташкил этилгани учун Ўзбекистон Президенти ва ташкилотчиларга чуқур миннатдорчилик билдирди.

Ўз мухбиримиз.

Футбол

БИРИНЧИ ДАВРА ОРТДА ҚОЛДИ

2002 йилда ўтказиладиган жаҳон чемпионатида иштирок этиш учун Осиё қитъасининг 10 та кучли терма жамоаси саралаш турнирининг иккинчи босқичида баҳс юритмоқдалар. «В» гуруҳида иштирок этаётган Хитой ва Ўзбекистон терма жамоалари Шеньян шаҳрида ўзаро учрашдилар.

Ушбу ўйин биринчи дав

ра қолибини ҳал қилиб бе

риши керак эди.

Танаффусгача майдон

эгалари устунликка эга

бўлиб, бир неча бор Поля

ков қўриқлаётган дарвозага

хавф солган бўлсалар-дир,

ҳисобни очигина эриша ол

мадилар. Иккинчи бўлимда

ҳам майдон эгалари кетма

кет ҳужумлар билан меҳмон

ларни ҳимояда ўйнашга маж

бур этидилар. Терма жамоа

миз бош мураббийси Вла

димир Салков қарши ҳужум

тактикасини қўллаб, тўрт

ҳимоячи, беш ярим ҳимоя

чи ва бир ҳужумчини май

донга туширган эди. Ягона

ҳужумчимиз Жаъфар Ирис

метов рақиблар дарвозаси

га хавф сола олмади. Хитой

футболчилари 63-дақиқада

бурчакдан оширилган тўпни

дарвозага киритиб, ҳисоб

ни очигина муваффақ бўлиш

ди. 68-дақиқада марказий

ҳимоячимиз Сергей Лушан

иккинчи бор ҳакам томони

дан оғохлантириш олиб,

майдондан четлатилди. 75-

дақиқада майдон эгалари

нинг бир ўйинчисига ҳам

қизил картонча кўрсатилди.

Майдон эгалари 76-дақиқа

да жарима тўпни дарвоза

га аниқ йўллаб, ҳисобни 2:0

га етказдилар. Мамлакатим

из футболчиларида йўланма

ни қўлга киритиш учун ҳали

имконият бор. Хитой терма

жамоаси биз кутгандек кучли

ўйинчи этмайпти. Уларни

Тошкентда мағлуб этишга

умид боғлаш мумкин.

Шу гуруҳдаги Уммон -

Бирлашган Араб Амирликлари

ўчрашуви 1:1 ҳисобида

яқунланди.

«А» гуруҳидаги сўнгги уч

рашаруларда қўйидаги нати

жалар қайд этилди: Бахрайн

— 0:0, Таиланд-Саудия

Арабистони — 1:3.

Биринчи давранинг якуний ҳаваля

«А» гуруҳи					
1. Эрон	4	2	2	0	4-1 8
2. Саудия Арабистони	4	2	1	1	5-4 7
3. Бахрайн	4	1	3	0	4-2 6
4. Ироқ	4	1	0	3	5-5 3
5. Таиланд	4	0	2	2	2-8 2
«В» гуруҳи					
1. Хитой	4	3	1	0	8-1 10
2. Ўзбекистон	4	2	0	2	8-7 6
3. Қатар	4	1	2	1	4-3 5
4. БАА	4	1	1	2	5-7 4
5. Уммон	4	0	2	2	1-8 2

Иккинчи давра учрашувлари шанба ва якшанба кунлари бошланади. Мамлакатимиз терма жамоаси ўз майдонида Бирлашган Араб Амирликлари футболчиларини қабул қилади.

Талъат ЮСУПОВ.

«ЛОЧИН»НИНГ ТАҚДИРИ НИМА КЕЧДИ?

Зангиоталиклар туманда футбол кенг ривожланган давр эдиликда тарихга айланб қолганини ҳеч унуттишмас керак. Чунки 1994-1997 йилларда Зангиота футбол бўлиги ҳос тарзда намоён бўлиб, оғизга туша бошлаган эди.

Агар ўша тарихга мурожаат қилсак, аввалом бор, Зангиота нон ишлар чикириш комбинати қошида 1994 йили «Назарбек» футбол жамоаси тўзилди. Шу йилгача у туманда биринчи ўринни олиб, вилоятда ҳам бош со

воринни қўлга киритди. 1995 йили Жиззахда Республика чемпионати биринчи табақага ўтиш йилларида зангиоталикларга яна омад қилиб боқди. 1996 йилдан «Назарбек» «Лочин» номи билан биринчи табақада ўзининг дастлабки учрашувларини муваффақиятли бошлади.

Уша пайтларда Убай Мусаев номи йўнгоҳда учрашув бўлабдиган кун байрамга айланди. Туман ҳамда қорхона, ташкилот ва ҳужалик раҳбарлари ҳам вақт топиб йўнгоҳда ошқардилар. Чиройли ўйналлар

кўрсатиб, мухлислар олқишига сазовор бўлган «Лочин» 1998 йилга келиб, ҳомийларидан ажралди ва иқтисодий жиҳатдан қийнаб, футбол федерациясидан бир ярим миллион, жамоа ўйинчиларининг маошунинг 1,5 миллион сўм қарз бўлиб қолди. Шу боис 1998 йилги мавсумни зўра қуянига етказди.

Шу йили Тошкент вилояти ҳокимининг қарори билан Бўстонлиқ туманининг «Ғазалент» жамоаси «Лочин»нинг биринчи табақадаги ўрнини ворис сифатида эгаллади. Янги жамоа «Лочин»нинг қарзларини тўлашни ўз зиммасига олиб, биринчи табақада ўзининг ўрнига тўп сурадиқ бўлди. «Лочин» эса ўша кундан тарқатиб юборилди.

Мана орадан йиллар ўтапти. Мухлислар эса ҳамон ўша кунларни, йўнгоҳ минглаб ишқибозларга тўлиб-тошибди қутиб яшамоқдалар. Лекин, Зангиотада катта футболдан ҳануз дарак йўқ.

Яқинда туман спорт кўмитасининг раиси Саидмурод Содиков билан суҳбатлашдик. Кейинги пайтда туманимизда оммавий футболга, асосан маҳаллий жамоага эътибор жуда сусайди, — деди у. — Шунинг учун жамоаларимиз бирин кетин тарқаб кетди. Ваҳоланки, ўша 1994-1997 йилларда, вилоят чемпионатида 5та жамоа

миз тўп суради, биринчи табақада «Лочин» жуда муваффақиятли қатнашиб келатган эди. Энди эса... Ҳаммасига мағлуб йўқлиги сабаб.

«Ҳозир туманда футболни қайта тиклашнинг илоҳий йўлими?» деган саволимга жавабон С. Содиков бир оз уйланиб туриб, гапни туманда спортни ривожлантириш борасида катта ишлар амалга оширилганлигига бурди.

Саволини таққорлаганимдан кейин «Қўйинг ўқа, «Лочин»нинг ғалаваси яна тақорланганими, деб қўрмак» деди-ю, туман ҳокими

дан иккинчи табақада қатнашш учун ҳеч бўлмаса битта жамоа ташкил қилишга ёрдам сураётганини, бу иш эса амалга оширилмаётганини ҳурсиниб таъкидлади.

Туман марказидаги Убай Мусаев номи йўнгоҳ «Лочин» жамоаси тарқатиб юборилгандан кейин ҳокимнинг қарори билан «Зангиота» жамоа ҳужалиги ҳисобига бериб юборилди. Ани кунларда у ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Тўғриси айтганда, ҳозир анча янчили ҳолга келиб қолган.

Тумандаги футбол мактаблари ҳам қандайдир сабабларга кўра ёпилаганини бизни таажубга солди. Бугунга келиб бирорта ҳам футбол мактаби фаолият кўрсатмапти. Шундай экан, Зангиота футболнинг қайта тикланиши, оммавий тас олиши ҳақида қандай гап бўлиши мумкин?

Тўғри, С. Содиковнинг гапига қараганда, туманда катта футболга эътибор йўқ бўлса-да, ёшлар ўртасида туман кубоги ўйинлари ўтказиб келинмоқда. Истеъдодли ёшлар назардан четда қолаётгани йўқ. Улар туманда футбол мактаблари йўқлиги сабабли иқтисодлашган интернатларга махсус йўланма билан юборилмоқда. Назарбекада юбо

навий стадион қад ростлапти. Аммо, катта футболга нисбатан тумандаги бугунги эътибор давр талабига мувофиқ жавоб беролмади. Бундан буюн ҳам аҳвол шундай давом этаверса, Зангиота футболнинг довури қайта тикланишига умид боғлаш қийин...

Қамолиддин АҚАҚОВ.

ГРЕЦИЯЛИК ШИФОКОР — ТАНЛОВ ҚОЛИБИ

Республикамизнинг Афинадаги бош консулхонаси «Ўзбекистон-Греция» дўстлик жамияти билан ҳамкорликда «Ўзбекистонни биласизми» мавзуда танлов ўтказди. Танловнинг шартлари грек, инглиз ва рус тилларида чиқадиган ўндан ортиқ газеталарда чоп этилди.

Мазкур кўриқда нафақат Грециянинг пойтахти, балки мамлакатнинг бошқа шаҳарларида яшовчи беш юздан ортиқ киши қатнашди, уларнинг барчасини Ўзбекистонга, ўзбек халқига нисбатан ҳурмат ва муҳаббат биллаштирди.

Танлов шартларига кўра иштирокчилар Ўзбекистоннинг тарихи ва маданияти, мустақил давлатимизнинг ташкил топиши ва таракқиётдаги муҳим саналар, мамлакатимизнинг сиёсий тузуми, Конституцияси, ўзбек халқининг ёрқин намоёндалари ҳаёти ва фаолияти, диёримиздаги меъморчилик обидалари, халқимизнинг урф-одат ва аънавларига бағишланган саволларга жавоб беришлари керак эди.

Қолибини аниқлаш осон бўлмади. Танлов иштирокчилари Ўзбекистоннинг тарихи ва ҳозирги кунига оид чуқур билимларини намоиш этдилар.

Яқинда Афинада танлов қолибига «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпаниясининг Грециядаги ваколатхонаси тақдим этган бош мукофот — Ўзбекистонга бир ҳафталик йўлланма ҳамда Афина-Тошкент-Афина йўналиши бўйича авиабилет тантанали топириш маросими бўлиб ўтди. Тошкентда туғилган ва ҳозирги кунда Греция пойтахтида шифокор бўлиб ишлаётган Михаил Наврози-дис танловнинг қолиби деб топилди.

Иккинчи ва учинчи ўринларни собиқ ҳамюртларимиз Симеон Путахидис ва Игор Гирилидидис қўлга киритиб, телевизор ва видеомагнитофон билан тақдирландилар. Мукофотларни «Ўзбекистон-Греция» дўстлик жамияти раиси, Олий Махлис депутаты Мухсин Ашуров топширди.

«Жаҳон» АА.

«КЎҲИ НУР»НИНГ ҚИСМАТИ

Ҳиндистон шимолидаги қатор ўлкаларни босиб олган Нодиршоҳ Деҳлини талаб, Бобурийлар салтанати хазинасидаги барча жаҳоҳиру олтинларга қўшиб, «Кўҳи нур» ва «Дарёи нур» олмосларини ҳам Эронга олиб кетди.

Нодиршоҳ қўлига тушган ўлжаларнинг жами миқдори, ўша давр ҳисобида 700 миллион рупийни ташкил қиларди. Нодиршоҳ оғирлиги 187 карат бўлган думалоқ гул шаклида ишланган «Кўҳи нур» гавҳарини жигасига ўрнаттирди. Бу ишларни сарой зарғари армани Лазар бажарган эди. Нодирнинг шоҳона кўринишига ҳудди шу гавҳарнинг кўрки етисмай тургандек эди. «Кўҳи нур»нинг чиройи тилларда достон бўлди. Айниқса, кўёш нури тушганда, бу гавҳарга тик қараб бўлмас эди.

Сарой тарихчиларининг хабар беришларича, «Нодиршоҳ ўз жигасига «Кўҳи нур» гавҳарини ўрнатган пайтдан сал ўтмай, қандайдир касалликка учраб, қонқур бўлиб қолди. Катта-кичик демай, бой-хамбагалга қарамай, гуноҳқору-бегуноҳ демай, барчани бешафқат қатл қила бошлади. Қатл пайтида шахсан ўзи иштирок этиб, завқланар эди».

— Қонни кўрсам роҳатланаман. Қондан қувват оламан! — деган экан Нодиршоҳ яқин аёнларидан бирига. — Амаким бундай эмас эдику?! — деди бир куни онасига Нодиршоҳнинг жияни Иброҳимхон куюниб. — Ахир тахтга чиққан кезлари юртнинг ободончилигига қараб, халққа меҳру оқибатли эди. Нима уни бузди? — Ҳиндистонга қилган сафаридан кейин айнади, — деб гапга

(Давоми. Боши ўтган сонда).

аралашди Иброҳимхоннинг акаси Али Қулихон. — Қонқўрлиги бўлса, тожиги гавҳар таққанидан кейин бошланди.

— Бекорга қулаётисанлар, — болаларининг гапига аралашди она, — саройда ҳам, халқ орасида ҳам ҳуноқ гаплар юрганмиш.

— Қандай гаплар экан? — қизиқишди йигитлар.

Хонада сарой хизматчиларидан ҳеч ким йўқлигига инонган она, овозини пасайтириб, деди: — Одамлар «Тожа

билан қаттиқ сиққанида, қўчиб уйғонди. Нафас ололмай, кўзи олайди. Шунда у чодир ичидаги йигитларга қўзи тушди. Уларнинг орасида лашкарбоши Аҳмадхонни кўриб, кунит биганини тушунди...

— Бошни мана бу қутига сол! — деб Аҳмадхон Нодиршоҳнинг бошини узун мўйловидан тўтиб турган Султонбекка буюрди. Қутти ичидаги олтинларни ўз ҳуржунига тўкиб, шоҳнинг боши қутига жойлангач, деди:

минган «Кўҳи нур», кунда менга қон деюр, Унга шох бўлиб банди, қўли қонга беланди», — деб хиргойи қилиб юришибди.

— Бу тошда бир сир бор, — деди Иброҳимхон, қўшиқ сўзларини дилида қайтарар экан.

Хуросонда 1747 йили кўтарилган катта қўзагоннинг зўрға бостирган Нодиршоҳ Жобушон атрофидаги ҳушманзара ерда тўхтади. Кечқурун базм қуриб, хордиқ чикарди. Базм анча пайтгача қўзилди. Аммо, шоҳнинг юрагидаги ғашлик, танидаги чарқоқлик аримайди. Шундай ноҳуш ҳолда чодирга кирган Нодиршоҳ, боши ёстиққа тегар-тегмас, уйқуга кетди. Унинг қанча вақт улагани ёлғиз Оллоҳга маълум. Нодиршоҳ устига аллақандай кимса зарб билан ташла

ниб, унинг оғзини қафти — Қутини тўғри саройга элиб, Қулихоннинг қўлига топшир. Қўшин сени шох этиб сайлади, деб айт.

Султонбек ёнига ўнта наварни олиб, қутини эгарга қўндирганча, пойтахтга от солди. Аҳмадхон наварларнинг анқовлигидан фойдаланиб, ўзини Нодиршоҳ тожиги ташлади. Ундан «Кўҳи нур» гавҳарини ажратиб, ҳуржунига солди-да, чодирдан чиқди. Шахсий соқчилари шай бўлиб туришган экан, улар Аҳмадхонни эгарга олишди, шох қатлидан ўн дақиқа ўтар-ўтмас қирқ минг сипоҳилик афғон лашқари, қийкириб, ўрнидан қўзғалди.

Қандаҳорга келиб, ўрнашиб олган Аҳмадхон Афғонистон давлатини тузиб, янги сулолани бошлади. «Кўҳи нур» янги шох тожида ўз

Тарих тилга кирганда

ўрнини топди. Бу ёруғ дунёга 24 та ўғилни келтиришга яраган жанговор Аҳмадхон Дурра шохлик тожини роппароса йигирма беш йил кийди. Аммо Аҳмадхон ҳам, худди Нодиршоҳ каби, бир кун қотил ханжари остида ҳалок бўлди. Тахтга унинг вориси — Темури ўлтирди. Ниҳоятда иримчи бўлган Темури пойтахтни Қобулга қўчиртириб, «Кўҳи нур»

гавҳарни Буюк Британия қироличаси Викторияга тортиқ қилади. Қироличанинг руҳсати билан «Кўҳи нур» гавҳари 1851 йили Лондонда бўлиб ўтган Жаҳон қимматбаҳо тошларининг кўргазмасида намоиш қилинди. Энг кадимий ва гўзалликда тенги йўқ гавҳар деб эътироф этилди.

«Кўҳи нур» гавҳарининг ўша пайтдаги маълум бўлган афсонавий тарихини эшитган ўттиз уч ёшли қиролича Виктория, бу гавҳарни қиролик тожига ўрнатилган кўра, ундан катта тўнағич ясаптириб, тақиб юришни афзал билди. Бундан хабардор бўлиб қолган сарой бекаси, қироличани бу фикрдан қайтармоқчи бўлди.

— «Кўҳи нур» гавҳарининг тарихи ёмон. Гавҳар тахт эгаларининг бошига фақат қулфат келтирган. Сизнинг нозик дилингни кийнаб, ипадек танинғизга азоб бермасизди, деб қўрмаман.

— Йўқ! — деди қиролича қатъий қилиб. — Агар шундай кадимий подшоҳлар султонларнинг қўли теккан бу гўзал гавҳарни мен кўрагимга тақиб юрмасам, менинг нозик дилим қийналиб, ипадек таним азоб чекади.

Шундай қилиб, қиролича Викториянинг буйруғи билан 1852 йили сарой заргарлари «Кўҳи нур»ни думалоқ ясси гавҳар шаклига келтиришди. Натижада унинг салмоғи 106,9 карат бўлиб қолди. Уни катта тўнағич қўзига қийдириб олган қиролича, бу гавҳардан роппа-роса 50 йил ажралмади. 1901 йили 82 ёшида оламдан ўтгач, Георг Бешинчи

нинг хотини қиролича Мариянинг тожиги ўрнатилган бу ноёб гавҳар ҳозиргача унга қўрқ бериб турибди.

Аъзам АЗИМОВ, техника фанлари доктори, профессор. (Давоми бор).

Компания бу антиқа

гавҳари қадалган тожни, айнан Қобулга қўнган, бошига қийди. Темури шох ҳам 1793 йили бир хинд қабиласи билан олиб борилган жангда нобуд бўлди. 1813 йили, шаҳзодалардан бири мамлакатдан қочиб, ўзи билан бирга «Кўҳи нур» гавҳарини Лоҳур шаҳрига олиб келди. Мусофирчиликда қийналиб қолган шаҳзода «Кўҳи нур»ни Рунжиг Сингх номли бир хинд суджўрига арзимаган пулга сотди. Панжоблик бу бой, афсонавий гавҳарни қўлга киритганини сир сақлаб, жинни бўлишига оз қолди. Инглизлар томон